

Asia: VN/5386/2020

Lausuntopyyntö ehdotuksesta tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiseksi tavoitteiksi

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiset tavoitteet

Ovatko strategiset tavoitteet kokonaisuutena realistisia ja ovatko ne vaikuttavia?

Suhtaudumme pääosin myönteisesti esitettyihin strategiin tavoitteisiin. Tavoitteet ovat kunnianhimoisia, mutta näemme kuitenkin tavoitteiden olevan kokonaisuutena realistisia ja vaikuttavia. Niiden toteutettavuuteen voi vaikuttaa tiedon avaajien osaamis- ja resurssivaje. Tätä varten on tärkeää, että tavoitteissa on huomioitu myös näitä näkökulmia. Tietojen avaamisessa pitää myös arvioida tiedon avaamisen taloudellisia vaikutuksia ja panos-/hyöty-suhdetta.

Näemme, että tavoitteet voivat parantaa mm. sosiaali- ja terveydenhuollon tietojen (SOTE-tieto) ja niiden yhteydessä olevien muiden tietojen laajempaa yhteiskunnallista hyödynnettävyyttä samalla huolehtien henkilötietojen suojaamisesta. SOTE-tietojen yhteydessä oleva muu tieto voi esimerkiksi olla kansallista jatkuvasti päivittyvää tilastotietoa työkyvyttömyysetuisuuksien määristä ja laadusta, terveyspalvelujen käyttöasteesta sekä asuinpaikkaan liittyvää sosioekonomista tietoa. Tästä on hyötyä esimerkiksi tekoälypohjaisessa tutkimus- ja ennakointikäytössä.

Tietojen avaaminen SOTE-tietojen toissijaiskäytön mahdollistavalla säädöksellä, HE 159/2017 vp, luo mahdollisuuksia ja osaltaan edesauttaa SOTE-tiedon käyttöä. Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategisissa tavoitteissa linjatut periaatteet tekevät SOTE-tietojen ja niiden yhteydessä olevien tietojen käytöstä kuitenkin vaivattomampaa ja kustannustehokkaampaa, koska tieto on lähtökohtaisesti aggregoitu ja anonymisoitu ryhmätasolle ja se on saatavilla avoimen rajapinnan kautta.

Teema 1: Ohjaus, koordinaatio ja yhteistyö

Ovatko teeman 1 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

Lainsäädännön selkeyttäminen on kannatettava tavoite, jotta tiedon hyödynnettävyys helpottuu ja yhtenäistyy.

Pidämme tavoitetta avata julkisilla varoilla tuotetut tietoaineistot yleisesti hyvänä. On kuitenkin täsmennettävä, mitä näillä tietoaineistoilla tarkoitetaan. Kaikkien julkisten asiakirjojen julkaiseminen ei välttämättä ole tarkoituksenmukaista.

Teema 2: Strategia ja toiminta

Ovatko teeman 2 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

Teeman tavoitteet tietojen avaamisen asiakaslähtöisyydestä, hyötyjen ja vaikuttavuuden tunnistamisesta sekä tiedon vastuullisesta käyttämisestä ja väärän tiedon levittämisen torjunnasta ovat erittäin kannatettavia.

Organisaatioiden strategiaa, johtamista ja prosesseja koskevat tavoitteet eivät ole suoraan sovellettavissa yksityisen sektorin työeläkevakuuttajiin. Näemme esimerkiksi työeläkeyhtiöiden välisen kilpailutilanteen takia epärealistisena, että ne voisivat jakaa tietoa enemmän kuin tällä hetkellä.

Teema 3: Tiedon hallinta

Ovatko teeman 3 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

-

Teema 4: Mahdollistajat

Ovatko teeman 4 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

-

Sved Pirjo
Työeläkevakuuttajat TELA ry